

Maade, hvorpaa man magter en Sag. I alt Fald er det gaaet mig saaledes for mit eget Bedkommende, at jo mindre jeg mener selv at kunne overse en Sag, og jo mindre Leilighed jeg har havt til at tænke den igjennem, desto mere konservativ er jeg paa det Punkt, desto mindre Lust har jeg til at røre ved Sagen, desto mere tilbøielig er jeg til at erklære mig for dem, der mene, at man skal lade den Ting ligge. Det tror jeg er det Mageligste og Nemmeste, og det tror jeg er overhovedet Grundlaget for ethvert konservativt Parti, og naar man betænker, hvor mange Mennesker der er, som aldrig have tænkt en fornuftig Tanke over en Ting, vil man kunne forstaa, at det konservative Parti har en vis Styrke, idet disse mange Mennesker ere de sande Konsevative, Konservatismens faste Stof. Denne Sag har her i Landet ikke været Gjenstand for megen Eftertanke hverken i sin Helhed eller fra de enkelte Forfattere, som paa Embedsvegne have havt Leilighed til at overveje den. I alt Fald, har den været Gjenstand for Eftertanke, er det ikke kommet det store Publikum tilgode. Jeg tror derfor, at det ikke er saa ganske overflødigt at yurre lidt op i den almindelige Bevidsthed og at faae Publikum til at tænke over, hvorledes Sagen forholder sig, og derfor er jeg ogsaa ganske uenig med den ærede Forslagsstiller i hans Maade at ville gennemføre denne Sag paa. Jeg tror ikke, at der vilde være vundet det Allermindste, dersom vi fulgte den ærede Forslagsstiller og paa Hofsejler fik listet et Forslag igjennem, som ikke havde nogen praktisk Betydning, og havde det nogen praktisk Betydning, vilde den være aldeles forsvindende, fordi intet Menneske vilde lægge Mærke til, at en saadan Lov var kommen ud, og det vilde være tilstrækkeligt til at ophæve den virkelige Betydning af Loven. Jeg for mit Bedkommende vilde sætte mere Pris paa, om vi kunde faae en Forhandling om denne Sag, som idetmindste var stillet til at sætte Lanterne i Gang paa dette Omraade. Om vi saa faae Loven ud i denne Samling eller i den anden Samling, har meget Mindre at betyde. Have vi ventet i 200 Aar, kunne vi ogsaa vente til næste Aar; men i og for sig ser jeg ikke, at der er nogen virkelig Grund for den ærede Forslagsstiller til at frygte for Sagen. Efter den Maade, hvorpaa den høitærede Justitsminister har udtalt sig, synes jeg, at der kan være godt Haab om at faae et virkelig Resultat ud af Behandlingen af denne Sag. Blandt det, som den ærede Justitsminister ansførte om mine mere almindelige Betragtninger, forekommer der mig kun at være et eneste Argument, som blev ansført til Styrke for, at der i Virkeligheden bestaar et saadant ligeligt Fællesskab, som Lærebøgerne fremstille for os. Den høitærede Justitsminister sagde nemlig, at det jo vil vise sig, naar Egtefæbabet opløses. (Justitsministeren: Nei! naar Formue-

fællesskabet opløses). Ja, naar Formuefællesskabet opløses! (Justitsministeren: Ja, men det er jo ikke det Samme som Egtefæbabet). Jo, efter vor nugældende Ret er der dog ikke stor Forskjel paa de Ting. Naar vi asse fra Egtepagter, er jo Egtefæbabet Opøsning den almindelige Betingelse for Formuefællesskabets Opøsning. (Justitsministeren: Separation!) Ja, Separation er jo ogsaa en Opøsning, eller i alt Fald en Forberedelse til Opøsning. Deri er jeg fuldstændig enig, deri har den ærede Justitsminister Ret; det er jo sikkert nok, at, naar Forholdet opløses, viser det sig, at der har været Noget, som man kunde kalde et Fællesskab, idet saa Delingen vil foregaa efter lige Dele. Det er naturligvis Noget, som jeg ikke har overset, tværtimod, jeg fremhævede jo netop meget stærkt, at, saalænge Egtefæbabet faktisk bestaar, saalænge har Formuefællesskabet ingen anden praktisk Betydning end Reglen om, at Manden eier og raader over det Ele. Det er altsaa sikkert nok. Først naar vi komme til Delingen, faar Formuefællesskabet praktisk Betydning. Den faar i Praxis kun den Betydning at være en Delingsregel; det er i Virkeligheden, hvad Formuefællesskabet er hos os. Men saalænge Egtefæbabet bestaar, have vi ingen virkelige Virkninger af Formuefællesskabet. Nu nævnedes den høitærede Justitsminister og had os lægge vel Mærke til, at Manden jo er forpligtet til at underholde Konen, og at der deri ligger en særegen Grund til at hælde det Formueforhold, der nu bestaar, idet det deraf maatte følge, at Manden maa raade over hele Boet, naar han har denne særegne Forpligtelse overfor Konen, som hun ikke har ligeoverfor ham. Hvis den høitærede Justitsminister sætter Pris derpaa, vil jeg for mit Bedkommende ikke have Noget imod, at denne Forpligtelse bliver gjensidig; det tror jeg er meget billig, og saaledes er det jo ogsaa paa mange Steder. Jeg skal saaledes nævne, at i de Lande, hvor Særformue er gennemført, navnlig i Amerika, er samtidig den Regel gjort gjældende, at Underholdningspligten er gjensidig; men jeg tror dog nok, at denne Underholdningspligt for Manden hviler ikke væsenlig paa Formuen, men den hviler væsenlig paa Mandens Erhverv. Den virkelige Grund til, at Manden skal underholde Konen, er ikke den, at han raader over hendes Formue eller over det fælles Bo, men Grunden er den, at Manden, saaledes som Forholdene ere og have været i vort Samfund i lange Tider, er den eneste, der kan erhverve Noget til Familiens Underhold. Forresten tror jeg, at man overvurderer lidt ogsaa dette Forhold, Mandens Forsørgelsespligt, ligeoverfor Konen; thi hvad vil det i Virkeligheden sige ifølge vor Ret, at Manden er forpligtet til at underholde Konen? Saalænge Egtefæbabet bestaar, vil det ikke sige Meget, fordi Konen ikke har noget som helst Retsmiddel mod Manden til at tvinge ham til at